№ 93. Środa 23. Kwietnia 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

(Ofiary na dotkniętych powodzią.)

Na wsparcie dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu tarnowskiego wpłynęło dalej w drodze składki:

W powiecie *Budzanowskim* 72 zł. 12 c.; w powiecie *Niemirowskim* 49 zł. 10 c.; a w powiecie *Wiśnickim* 56 zł. 65 c. w a.

Gminy Połomya i Baryczka obwodu rzeszowskiego dla uposażeniu regularnej szkoły parafialnej w Połomyi zobowiązały się:

1. Budynek przy kościele stojący zamienić na szkołę, zaopatrzyć go w potrzebne sprzęty szkolne i załatwiać posługę i ochędostwo przy szkole.

2. Na opał budynku szkolnego zobowiązały się 18 złr. m. k. to jest 18 zł. 90 c. w. a., a w szczególności Połomya 10 zł. a Baryczka 8 złr. m. k. nauczycielowi corocznie płacić.

3. Na utrzymanie nauczyciela, który ma pełnić zarazem obowiązek organisty, zobowiązała się gmina Połomya corocznie 72 złr., a Baryczka 58 złr. m. k. w półrocznych ratach z góry wypłacać.

Prawo obierania nauczyciela przelewają gminy rzeczone na swego miejscowego plebana, który za porozumieniem się z dystryktowym nadzorem szkolnym obowiązkowi temu czynić będzie zadość.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim, podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem należytego uznania do wiadomości powszechnej.

Wiedeń, 21. kwietnia. Dnia 19. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 21. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 5. marca 1862 — ważne w obrębie powszechnego związku celnego — względem zastosowania skróconego postępowania celnego w obrocie na kolei żelaznej za pomocą kartek meldunkowych w głównym urzędzie celnym w Oedenburgu.

Nr. 22. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 14 marca 1862 — względem zawieszenia czynności urzędu podatkowego w Chrzanowie co do kontroli towarów.

Z tym zeszytem wyszedł oraz i został rozesłany *rejestr osnowy* wydanych w miesiącu *marcu* 1862 zeszytów Dziennika ustaw państwa.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. apostolska Mość raczył wydać następujące pismo odręczne:

Kochany kawalerze Schmerling! Po wielkim smutku, którym wylew wody w miesiącu lutym b. r. okrył część Moich krajów i pogrążył Mię w głębokiej żałobie, w dwójnasób cieszy to Moje serce, że kandydaci do orderów, których przedstawiasz, okazali tyle szlachetnej gorliwości w spieraniu nieszczęśliwych i tyle odważnego poświęcenia przy ratowaniu życia ludzkiego, a przykłady tej prawdziwej miłości wprawiły Mię w podziwienie.

W uznaniu tych czynów i wszędzie odznaczającej się zasługi nadaję ordery dla mieszkańców Wiednia i jego okolic, Niższej i Wyższej Austryi, Czech i Morawy.

Wiedeń 19. kwietnia 1862.

Franciszek Józef, r. w.

Kochany kawalerze Schmerling! Obywatelowi Wiednia i właścicielowi domu, Franciszkowi J. Singer w uznaniu jego wieloletnich usług nadaję złoty krzyż zasługi z koroną.

Wiedeń 19. kwietnia 1862.

Franciszek Józef, r. w.

Kochany kawalerze Schmerling! W uznaniu niezmordowanego starania o dobro ludzkości nadaję Józefowi Dotzauer, kupcowi z Pragi krzyż kawalerski Mego orderu Franciszka Józefa, a Antoniemu Prell, tamtejszemu obywatelowi złoty krzyż zasługi.

Wiedeń 19. kwietnia 1862.

Franciszek Józef, r. w.

Jego c. k. apostolska Mość raczył również w uznaniu zasług i skutecznego poświęcenia żołnierzy przy ostatnich wylewach, wydać najwyższy rozkaz do armii z najmiłościwszem nadaniem rozmaitych orderów.

Jego c. k. apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 28. marca b. r. przychylając się do prośby Dr. Maxymiliana Weisse, profesora astronomii i matematyki wyższej na uniwersytecie krakowskim, o przeniesienie go na stały stan spoczynku, w uznaniu zasług położonych dla umiejętności a w szczególności dla wzrostu nauk astronomicznych na uniwersytecie Jagiellońskim, raczył nadać mu order żelaznej korony trzeciej klasy z uwolnieniem od taxy.

Jego c. k. apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 13. kwietnia b. r. raczył najmiłościwiej nadać nadkomisarzowi lwowskiej c. k. dyrekcyi policyi Franciszkowi Śmidek Smidowiczowi tytuł radcy cesarskiego z uwolnieniem od taxy.

Jego c. k. apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 28. marca b. r. raczył adjunkta c. k. obserwatoryum w Pradze, Franciszka Karlińskiego, mianować rzeczywistym profesorem astronomii i matematyki wyższej na uniwersytecie krakowskim.

Przegląd polityczny.

Lwów, 23. kwietnia. Najjaśniejszy Pan listem odręcznym do Jego Exc. p. ministra wystósowanym raczył zaszczycić różne osoby dekoracyami swych orderów, za gorliwość i poświęcenie w ratowaniu i wspieraniu ofiar wylewu wód w Austryi, Czechach i Morawie wydarzonych. Rozkazem zaś dziennym do armii wydanym Najjaśniejszy Pan raczył na tej samej drodze wynagrodzić wiele osób i wydziałów wojska za poświęcenie i sumienne wykonanie obowiązku z narażeniem osoby i życia przy ratunku ofiar tych wylewów.

Francya zamyśla na seryo przeprowadzić drogę wojskową przez całą środkową Afrykę, dla połączenia lądem Algieru z koloniami francuskiemi w Senegalu. W przeprowadzeniu trudnego tego przedsięwzięcia rząd francuski liczy wiele na wiercenie studni artezyjskich w pustyniach, które przebyć potrzeba, a w których brak wody do picia stanowił zawsze główną przeszkodę komunikacyi. Jeżeli zamiar ten do skutku przyprowadzony będzie, to Algier stać się może z czasem głównym składem handlu środkowej Afryki i handel ten po większej części ku Francyi by się obrócił.

Wyprawa do Mexyku, którą już spuszczono z uwagi, poczyna teraz większe wzbudzać zajęcie; zdaje się bowiem, że Francya na własną rękę zamierza przeprowadzić reorganizacyę tego kraju w duchu monarchicznym. Dzienniki francuskie głoszą, iż w Pueble, w jednem z miast na drodze do stolicy leżących, stronnictwo monarchiczne zebrało się już za powództwem znanego jenerała Almonte, i ztąd szerzeć się ma po całym kraju. Tymczasem między jenerałem Lorencez, dowódzcą nowo przybyłych wojsk francuskich, a admirałem Jurien de la Graviére, tymczasowym naczelnikiem wyprawy, przyjść miało do wielkiego nieporozumienia z powodu, iż admirał Jurien obstawał przy wypełnieniu konwencyi w Soledad zawartej, która wbrew sprzeciwiała się instrukcyom, z któremi jenerał Lorencez do Vera Cruz przybył. Wiadomo, że Cesarz Ludwik Napoleon odmówił ratyfikacyi konwencyi, widząc w niej raczej kapitulacyę, niżeli konwencyę. Z wielkiem więc upragnieniem wyglądają w Paryżu dalszych nowin z części świata tak znacznie od Francyi odległej, z której statki parowe przy najspieszniejszej żegludze zaledwo za pięć tygodni do portów francuskich przybyć zdołają.

Dzienniki francuskie zżymają się na mowę lorda Palmerstona w parlamencie angielskim, w której pobyt Francuzów w Rzymie naruszeniem zasady nieinterwencyi nazwał, polityce zaś francuskiej w sprawie włoskiej wyraźną dwulicowość zarzucił. *Constitutionnel* rozbierając mowę Palmerstona, wskazał na postępowanie Anglii względem Wysp Jońskich, które angielski protektorat tak wielkim przygniata ciężarem, mówiąc, że szlachetny lord źdźbła w oku sąsiada dopatruje, a belki w własnem oku nie widzi. Wszakże wzajemne te zarzuty w postępowaniu Francyi nic nie zmienią, zdaje się bowiem, że Cesarz Francuzów ciągle myśli o konfederacyi włoskiej na zasadzie traktatów w Villafranca i Zurichu zawartych.

Cesarz marokański zdołał wypłacić Hiszpanii koszta ostatniej wojny za pomocą pożyczki na giełdzie londyńskiej zaciągniętej. Wkrótce więc ewakuacyi Tetuanu przez Hiszpanów spodziewaćby się można.

Sprawy krajowe.

Lwów, 19. kwietnia. (Stan zarazy bydła z dniem 15. kwietnia 1862.) Podług otrzymanych raportów zgasła zaraza w *Stebniku*, *Nanowej* i *Jureczkowej* w obwodzie sanockim; w *Budzanowie* w obwodzie czortkowskim, w *Nikołyzach* w obwodzie stanisławowskim, i w *Rozhurczu* w obwodzie stryjskim, zatem w 6 miejscach; natomiast wybuchła nanowo w *Ryczce* w obwodzie kołomyjskim, w *Kuropatnikach*, *Wierzbiętowcach*, *Bołszowcach* i *Jabłonowie* w obwodzie brzeżańskim, w *Daszowie* i *Wygodzie* w obwodzie stryjskim, w *Kawsku* w obwodzie samborskim i w *Niżankowicach* w obwodzie przemyskim, zatem w 9 miejscach;

Teraz więc jest jeszcze 32 miejsc dotkniętych zarazą, a to 8 w obwodzie kołomyjskim, 9 w brzeżańskim, 5 w stanisławowskim, 3 w stryjskim, 5 w samborskim, a 2 w przemyskim; jednak w 24 z tych miejsc nie ma ani jednej sztuki chorego bydła a czas kontumacyi jest już na ukończeniu.

W wykazanych 32 miejscach ze stanem bydła liczącym 28.329 sztuk w 142 oborach dotknęła zaraza 916 sztuk, z których 204 wyzdrowiało, 582 odeszło, 83 ubito, a 47 rozdzielonych w 8 miejscach jest jeszcze w kuracyi; zaś oprócz tego musiano jeszcze oddać na rzeź 62 sztuk podejrzanych o zarazę.

Francya.

Paryż, 18. kwietnia. (Poselstwo japońskie.) Główni członkowie poselstwa japońskiego mieli w dniu 15. b. m. konferencyę z ministrem spraw zagranicznych, poczem odwiedzili księgarnię braci Dolaroque i wiele w niej książek zakupili. Nazajutrz zwiedzili muzeum artyleryi, gdzie o wszystkie szczegóły się wywiadywali; głównie zaś zajęły ich działa gwintowane. Fotograf Nadau odfotografował znaczniejszych członków poselstwa.

(Wiadomości bieżące.) W ministeryum powstały znów drobne kolizye. P. Persigny zawiadomił swych kolegów, iż odtąd wszelkie sprawy ministeryum z prasą drukarską tylko za pośrednictwem ministeryum spraw wewnętrznych załatwiane być mają. Kilku ministrów nie chcą na to przystać i zamierzają użalić się o to przed Cesarzem.

Kontradmirał d'Harleinghem objąć ma dowództwo dywizyi fregat pancernych, jedynie przeznaczonych dla ćwiczeń marynarki.

Mówią, że rząd ma mieć zamiar puszczania znów w dzierżawę banków gier hazardowych, w nadziei, iż znaczna ztąd suma do skarbu wpłynie i przeszkodzi się wywóz pieniędzy za granicę kraju. — Przy sądach handlowych ustanowieni być mają prokuratorowie cesarscy, jak przy sądach zwykłych cywilnych.

L'Opinion nationale twierdzi, że położenie królestwa greckiego daleko jest gorsze niżeli wiadomości nadeszły donoszą. Do interwencyi mocarstw na korzyść Króla Ottona żadnego nie ma podobieństwa. Tenże sam dziennik donosi, iż wojska tureckie na granicy serbskiej ustawione, postawione zostało na stopie wojennej i za danym znakiem wkroczyć może do Serbii. Wszystkim konsulom wiadomość ta udzieloną być miała i rząd serbski oczekuje ultimatum Porty.

(Wyprawa algierska.) Marszałek Pelissier zajmuje się teraz w porozumieniu z gubernatorem Senegalu przygotowaniem do wyprawy wojskowej w celu zaprowadzenia komunikacyi lądowej pomiędzy dwiema posiadłościami francuskiemi w Afryce. Kolumna z Algieru wyprawiona uda się przez puszczę Saharę drogą karawanową do Tombuktu, i tam zetknąć się ma z drugą kolumną z Senegalu wyprawioną. Droga karawanowa natrafia co dziesięć godzin na oazę, wszakże liczba oaz ma być powiększona przez wiercenie studni artezyjskich, co z łatwością uskutecznić można. Wyprawa w dwóch miesiącach przebyć ma przestrzeń pomiędzy Biskarą a Tombuktem. Na każdej stacyi zaprowadzone być mają pozycye wojskowe i poźniej będzie można przesyłać wojsko lądem z Algieru do Senegalu i z Senegalu do Algieru.

(Sprawa mexykańska.) Dziennik *le Pays* zaprzecza wieści jakoby jenerał Almonte zaraz po przebyciu swem w Veracruz udać się miał z polecenia Cesarza do Mexyku do prezydenta Juarez. Dziennik ten nie wątpi o podróży jenerała Almonte, zaprzecza tylko, ażeby ją z polecenia Cesarza odbyć miał.

Madrycki zaś dziennik *Contemporaneo* pisze, iż nie jest to rzeczą pewną, iż jenerał Almonte z Francuzami udał się do Mexyku. Zdaje się bowiem, iż Francuzi dotąd marszu na Mexyk jeszcze nie rozpoczęli. Jenerał Almonte ma jednak znajdować się już w Mexyku z szczególną misyą Cesarza Francuzów.

(Nowe działa.) *Patrie* powątpiewa o praktyczności nowych dział Armstronga, 12 000 kilogramów ważących, które na odległość 200 metrów najgrubszą blachę żelazną rozbijać mają. Działa takowe mają być za ciężkie nawet dla fregat pancernych; trzebaby nowego rodzaju statki dla nich budować. Nowe zaś próby czynione z kulami krąglasto cylindrowemi, wypadły bardzo pomyślnie. Zasada nowego tego wynalazku jest dotąd tajemnicą, tyle jednak wiadomo, że Francya w działach według systemu Armstronga zbudowanych, szukać będzie załatwienia wielkich kwestyi wojennych w obecnym czasie poruszonych.

(Nota poselstwa greckiego.) Poselstwo greckie ogłosiło w dziennikach paryskich następującą notę: Stambuł 13. marca Angielskie i francuskie parowce, które do Nauplii popłynęły dla ochrony swych ziomków, a które zarazem upoważnione były do dania przytułku insurgentam z amnestyi wyłączonych, powróciły do portu Pireus, nic nie wskórawszy. Po odejściu parowców insurgenci pozwolili na wydalenie wielu familii na drodze lądowej, każda z tych familij jednak opłacać się musiała.

Szwajcarya.

Berna, 17. kwietnia. (Ulgi paszportowe.) *Bund* donosi: Rada związkowa uchwaliła, aby do podróżowania po Szwajcaryi nie było potrzeba na przyszłość ani paszportu, ani wizy ajentów szwajcarskich za granicą, lecz tylko dokumentu urzędowego, opisem osoby opatrzonego, za pomocą którego możnaby sprawdzić tosamość osoby. Ta uchwała znosi ściślejsze postanowienia regulaminu konzularnego. Ajenci szwajcarscy i konzulowie, jako też dwory przy których są uwierzytelnieni, zostali o tem zawiadomieni. Rządy kantonowe mają być o tem okólnikiem zawiadomione. Kto więc nie ma zamiaru przejechać tylko Szwajcaryę, lecz chciałby prowadzić tam interesa, lub się osiedlić, potrzebne papiery składać ma u władz kantonowych.

Dziennik powyższy pisze: Nawet poseł szwajcarski w Turynie uwierzytelniony został zaproszony towarzyszyć Królowi włoskiemu w podróży do Neapolu. Liczne zajęcia posła nie pozwalają mu przyjąć zaproszenia.

Holandya.

(Zwołanie izb.) Izba deputowanych zwołana została na dzień 24. kwietnia dla ustanowienia budżetu ministeryj spraw wewnętrznych i zewnętrznych tudzież dla obradowania nad użyciem nadwyżki jaka z Indyj wschodnich wpłynęła.

Włochy.

(Wiadomości bieżące.) Minister sprawiedliwości polecił, ażeby jeneralny wikaryusz w Bononii z powodu cyrkularza swego sądownie pózwany został zarzutem zdrady głównej. Siedzi on w zwykłem więzieniu i obchodzą się z nim jak z zwykłym laikiem. Dotąd duchowni oskarżeni osadzani bywali w klasztorach. Ratazzi słabuje na zdrowiu; zdaje się w skutek nadmiaru pracy. Cyrkularz jego do prefektów zrobił dobre wrażenie. Były minister Mancini napisał list o Garibaldim i jego towarzyszach, który w Turynie bardzo się nie podobał. Macchi odczytał go w izbie deputowanych. Mówią w Turynie, że Garibaldi podróż swoja do Włoch południowych na inny czas odłoży i może nawet do Toskanii nie pojedzie. Król pojedzie do Neapolu w towarzystwie ciała dyplomatycznego. Rząd zaprosił ciało dyplomatyczne do tej podróży, ażeby reprezentanci mocarstw europejskich naocznie przekonać się mogli o stosunkach tamtejszych. Pomimo krzyków, pism reakcyjnych położenie bardzo się tam polepszyło; Lamarmora zapewnia, że obejść się może bez dalszych posiłków. Rząd zatwierdził założyć się mające towarzystwo kredytowe ziemskie i rzecz ta wkrótce parlamentowi złożona będzie. Oczekują tu p. Bixio, wracającego z Moskwy dla rozpoczęcia z nim dalszych negocyacyj. W ogóle propozycye kapitalistów francuskich przez rząd przyjęte zostały.

(List msgr. Merode.) Monsignor Merode ogłosił w dzienniku *l'Union* list do lorda Normanby, w którym zaprzecza stanowczo zarzuty przez lorda Russell na posiedzeniu parlamentu z d. 27. lutego rządowi papieskiemu czynione, iż złodziei i rozbójników, schraniających się z Neapolitańskiego na terytoryum papieskie na nowo uzbraja i ekwipuje. „Ślady tej czynności“ mówi ks. Merode „z łatwością wykazaćby się dały na szczupłem terytoryum, które inwazya piemoncka rządowi papieskiemu pozostawiła; śladów tych jednak nie ma i nigdy ich nie będzie. Broń przy podobnych sposobnościach odbierana, znajduje się w magazynach rządowych w Rzymie, co z łatwością wykazane być może.“

Wojsko papieskie wielu także zbiegów z Neapolitańskiego aresztowało, co lord Russell umyślnie przemilcza. Odzież zaś nie odbiera im ani wojsko francuskie, ani papieskie. Tylko w bardzo rzadkich przypadkach niektórym indywiduom w łachmanach dano odzież w porze zimowej nieodzownie potrzebną.

Arcybiskup z Otranto zasuspendował wszystkich księży, którzy w dzień imienin Garibaldego nabożeństwa odprawiali.

(Posiedzenie izby piemonckiej.) Na posiedzeniu piemonckiej izby deputowanych della Rovere interpelował ministra wojny względem translokacyi kapitana jednego artyleryi do marynarki w stopniu podpułkownika. Siedmdziesiąt majtków, mówił interpelant, skrzywdzono tym awanzem, młodego człowieka, który wcale nie posiada zdolności randze tej odpowiednich. Minister marynarki Persano, usiłował usprawiedliwić się; Lamarmora zaś wypadek ten nazwał bardzo smutnym. Senat jednak odrzucił proponowaną przez interpelanta naganę ministrów wojny i marynarki, i przeszedł do porządku dziennego.

Jenerał Fanti powrócił do Turynu z Hiszpanii, gdzie krewnych swych odwiedzał. Dziennik *Perseveranza* kładzie nacisk na to, iż w Hiszpanii unikano okazania wszelkich grzeczności jenerałowi, który stał na czele napadu na Umbrie i Marchię ankonitańską.

(Wypadki neapolitańskie.) Dziennik neapolitański *Patria* donosi z Sora, że pikieta francuska z 30 ludzi złożona ku Campoli maszerująca, przez powstańców strzałami karabinowemi przyjęta i odpartą została. Nazajutrz wystąpił cały batalion Francuzów, rozpędził powstańców, zabrał im żywność i amunicyę i spalił baraki ich. W parę dni potem Francuzi uwięzili kobiety, powstańcom żywność donoszące. Między Ceprano a Kwercino rozciągnięty został kordon francuski; komendant francuski w Veroli zagroził karą śmierci każdemu, który ujęty będzie z bronią w ręku lub też donosić będzie żywność powstańcom. Nad brzegami jeziora Fucino powstańcy zajęli kilka wsi, chociaż cała okolica przepełniona jest wojskiem piemonckiem.

Paryski korespondent *Independance belge* donosił o dyplomatycznych komunikacyach ministra spraw zewnętrznych w Turynie do posła pruskiego hr. Brassier de Saint-Simon. Jenerał Durando miał robić przedstawienie z powodu mniemanego werbunku w Tryeście na rzecz Burbonistów, a nawet złożyć miał ludzi werbowanych i statków, które ich przewozić miały. Teraz *Independance belge* prostuje tę wiadomość robiąc uwagę, iż rzecz ta nie miała

wcale tak wielkiego znaczenia; jenerał Durando nie przesłał posłowi pruskiemu żadnej noty dyplomatycznej, lecz poprzestał na prostej ustnej konwersacyi.

Niemce.

Berlin. (Wybory pruskie.) Ministeryum pruskie przeraziło sie sposobem, w jaki cyrkularz ministeryalny z d. 22. marca przez władze podrzędne pojęty został. W wielu miejscach zobowiązano wyraźnie urzędników, ażeby przy wyborach wotowali w duchu rządowym, szynkarzom i oberzystom nakazano pod utratą koncesyi, ażeby zgłaszających się do nich roznosicieli druków i broszur politycznych przytrzymywali i do władzy miejscowej odstawiali, donoszone im zaś odezwy lub inne pisma treści politycznej tejże władzy składali.

Teraz rząd oświadcza, iż wcale nie miał na myśli wzbronić urzędnikom wotowania według własnego przekonania; okólnik z d. 22. marca zamieszczał tylko wzbronienie im udziału w agitacyach wyborczych, bo udział takowy nie da się pogodzić ze stanowiskiem urzędowem. Co zaś dotycze szynkarzy i oberzystów, rząd polecił ażeby wszelkie rozporządzenia tego rodzaju jak wyżej wskazane niebawem odwołane zostały, przekraczaja bowiem granice, jakie cyrkularz z dn. 22. marca działalności władz zakreślił. W ogóle rząd poleca władzom powstrzymanie się od wywierania wszelkich wpływów rażących.

Komisya jenerałów miała się oświadczyć za zmniejszeniem budżetu wojskowego; jako środki ku temu podaje udzielanie wielu urlopów i ograniczenie manewrów tegorocznych.

Szwecya i Norwegia.

(Reformy.) Powszechna Augsburska Gazeta pisze, iż rozpoczęte już zostało urzędowne wydawnictwo aktów odnoszących się do wspólnej ustawy zasadniczej szwedzko-norweskiej. Dzienniki szwedzkie i norweskie zamieszczają akta te ustępami w nadziei, iż na tej drodze usunąć zdołają wiele przesądów i przygotować umysły do spokojniejszego rozbioru tak ważnego przedmiotu. Dla ściślejszego złączenia obu ludów dziennik *Aftonblad* radzi poprowadzenie drogi żelaznej z Wermlan do granicy norweskiej.

Rosya i Królestwo Polskie.

Petersburg, 12. kwietnia. (Budżet ministerstwa wojny.) W skutek upoważnienia, które minister wojny do ogłoszenia budżetu otrzymał, podaje *Inwalid* historyczny pogląd na ten budżet od r. 1812 do 1862. Z niego pokazuje się, że zasady w r. 1836 przyjęte pozostały dotąd niezmienne. Obecnie istnieje komisya budżetowa w r. 1859 utworzona, która przygotowała nową organizacyę etatu i rachunkowości wedle teraźniejszych stosunków finansowych. Projekt znajduje się w radzie państwa, i wkrótce ma być zatwierdzony, a tak etat na r. 1863 będzie obliczony wedle nowego systemu. Na rok 1862 przyzwolono ministrowi wojny kredyt 108.023.066 r. a wszystkie wydatki tego ministeryum były obliczone na 124 miliony rubli. W końcu artykułu następuje porównanie rosyjskiego budżetu wojskowego z francuskim, z czego pokazuje się, że utrzymanie jednego żołnierza w Rosyi kosztuje 124 rubli a we Francyi 311 r. 25 k.

(Ulgi w paszportach.) Wedłu *B. i H. Z.* rząd postanowił zmienić regulamin wydawania paszportów cudzoziemcom w ten sposób, że dawniej ustanowiony przeciąg dni siedmiu do pobytu na mocy paszportów pruskich w miejscach niezbyt od granicy odległych, przedłożony będzie do dni czternastu, co dozwolone jest także cudzoziemcom morzem do miejsc portowych przybywającym. Podróżni więc, którzy morzem lub lądem przybywają, a nie mają zamiaru udać się w głąb Rosyi, będą więc jednakowo uważani. Ułatwienia zaś dozwolone dotąd tylko nadgranicznym Austryi mieszkańcom, mają odnosić się także do poddanych pruskich.

(Uniwersytet katolicki.) *B. Bl.* donoszą z Monachowa, że tamtejsze poselstwo rosyjskie zwróciło się do kaznodziei nadwornego w sprawie uniwersytetu katolickiego w Rosyi. Miano oświadczyć wyraźnie, że rząd rosyjski życzy młodych teologów z Monachowa. Mówią, że uniwersytet katolicki będzie założony w Chersonie.

(Uśmierzenie umysłów.) Według doniesień z Petersburga uspokoiło się już wzburzenie umysłów. Zgromadzenia szlachty unikają wszelkich niestosownych dyskusyj, rząd więc bez przeszkody i obawy nadużyć na drodze reformy spokojnie postępować może.

Grecya.

(Wypadki powstania.) Do *Kolońskiej Gazety* piszą z Nauplii, że jenerał Hahn prawie już był nakłonił insurgentów do poddania się, zapewniając im amnestyę. Przybyli jednak ministrowie marynarki i spraw zewnętrznych i układy dość daleko już posunięte zerwali, żądając złożenia broni bez żadnych warunków. Nieprzyjacielskie kroki rozpoczęły się na nowo dn. 29. marca i powstańcy demontowali bateryę na wzgórzu Agios Paramides wystawioną, warowni Palamides zagrażającą. Wetując tę stratę, wojska królewskie strzeliły kilka razy do Nauplii, ogólnego bombardowania jednak nie było. Zaprzestali jednak wkrótce kroki nieprzyjacielskie, i próbowano, czyliby dowódzcę warowni Palamides, mrjora Grivas, pieniądzmi przekupić nie można. Krawiec jeden z Aten, dawny znajomy Grivasa, użyty został przez ministrów do negocyacyi z naczelnikami insurgentów, i znaczne sumy ofiarować im miał. Wszakże na nic się to nie przydało, bo Nauplia nie została oddana. Obecnie trwają jeszcze negocyacye, tylko że pozbyto się nadziei skórania czego zdradą, i dziennik rządowy ogłosił wczoraj dekret amnestyi przez Króla podpisany. Wątpią jednak, ażeby się udało uzyskać kapitulacyę Nauplii bez zupełnej amnestyi i bez zmiany ministrów. Reszta kraju jest spokojną tylko w prowincyach północnych pokazują się bandy rozbójników i zbliżają się prawie do samych Aten. Kupcy z Chalcis do Aten jadący, napadnieni zostali pod Agios Merkurios, o ośm mil od Aten i zupełnie ich zrabowano.

(Stronnictwa.) Cztery w Grecyi znajdują się stronnictwa. Jedno, które w ostatnich czasach powstało, chciałoby widzieć Grecyę połączoną z wyspami jońskiemi, Epirem, Albanią i Kreta pod księciem angielskim. Inne z greckich starowierców złożone, myśli o księciu Leuchtenberg, któryby mógł nawet rozszerzyć granice Grecyi. Młodzież, adwokaci i inni marzą o księciu Napoleonie i olbrzymiem powiększeniu terytoryum. Czwarte stronnictwo życzy, aby Grecya zawarła się w granicach starożytniej Hellady, a ta myśl służyła nawet powstańcom Nauplii za pozór.

W Atenach stronnicy powstańców Nauplii usprawiedliwiają złamanie zawieszenia broni i twierdzą, że przyczyną tego byli królewscy, którzy pomimo umowy, stawiali i naprawiali swoje fortyfikacye.

Wyspy Jońskie.

(Parlament joński.) Depesza telegraficzna doniosła przed niejakim czasem, iż parlament Wysp Jońskich na mowę lorda nadkomisarza odpowiedział adresem, w którym oświadcza; iż tylko połączenie wysp z Grecyą obecne położenie ich poprawić może. Późniejsza korespondencya przyniesła dosłowne tłumaczenie tego dokumentu, przedstawiającego sytuacyę tego kraju w nader smutnem świetle. „Reprezentacya", mówi adres, „przez lud grecki wybrana zapoznałaby najświętsze swe obowiązki, gdyby Waszą Excelencyę jako reprezentanta korony angielskiej nie zawiadomiła o niezmienej woli tego ludu, często już i dawno objawionej, zdziałania narodowej rekonstytucyi, którą wyżej ceni nad wszystkie inne dobra, i gdyby zarazem nie wyraziła nadziei, którą lud ten pokłada w sprawiedliwości liberalnego i wspaniałomyślnego ludu angielskiego, tego ludu, który wydał tylu znakomitych filhelenów. I w rzeczy samej lud siedmiu wysp mocno jest przekonany, że teraz, kiedy już od dawna znikły powody traktak wiedeński usprawiedliwiające, wspaniałomyślny naród angielski tego nie ścierpi, ażeby lud słaby, lecz tak świetną przeszłość posiadający, wbrew woli swej i wbrew wszelkiej sprawiedliwości odcięty był od tego punktu centralnego, do którego od tylu lat dąży, a w braku którego panowanie nad nim Anglii przyznane zostało. Zresztą zgromadzenie, chociaż odrodzenie narodowe na drodze legalnej głównym jego jest celem przez lud siedmiu wysp gorąco pożądanym, poczyta za swój obowiązek przyjęcie wszelkich środków dążących do zmniejszenia klęsk lud nasz przygnębiających."

„Handel, rolnictwo, żeglarstwo i przemysł zupełnie jest zaniedbane. Oświata publiczna pomimo ofiar pieniężnych na nią łożonych w smutnym znajduje się stanie, i wcale nie odpowiada moralnemu swemu celowi. W wymiarze sprawiedliwości ustaliło się prawodawstwo nie pewne i pełne sprzeczności, chociaż takowe dawno już urzędownie naganione zostało."

„Finanse w najgorszym są stanie, ponieważ władza wykonawcza pozwoliła sobie pogwałceń konstytucyjnych gwarancyj, które ustawa zasadnicza finansom zapewniła."

„Zgromadzenie zajmie się sumiennem zbadaniem projektów przez W. Exc. wspomnianych, których wielką doniosłość uznaje. Spodziewa się więc zgromadzenie, iż z włożonych nań obowiązków wywiązać się zdoła, jeżeli działaniu jego żadne przeszkody stawiane nie będą."

Turcya.

(Wypadki wojenne.) *Journal de Constantinople* podaje smutne doniesienia o okrucieństwach Montenegrynów w Kernicy, a mianowicie w Chestane. Domy zostały zrabowane i z dymem puszczone; to samo stało się z kościołem katolickim w Chestane. Ludność muzułmańska z Skutari d'Albania przyszła w pomoc nieszczęśliwym katolikom z Chestane, którzy wszystkiego pozbawieni zostali. *Jour. de Constant.* dowiaduje się, że zagraniczni konzulowie w Skutari i posłowie w Konstantynopolu zostali o tem barbarzyństwie zawiadomieni.

Ameryka.

Nowy Jork, 1. kwietnia. (Wypadki wojenne. — Rezolucye senatu.) Jenerał Burnside obsadził Beaufort bez najmniejszego oporu; 500 separatystów stoi jeszcze w forcie Mason, ale jak słychać odcięto im wszelki dowóz; a 70.000 separatystów ma być zebranych pod komendą Beauregarda pod Koryntem. Liczbę ich wojsk ustawionych wzdłuż nowej linii obronnej, od Dekatur w Alabamie aż do Island, podają na 200.000 ludzi i sądzą, że wkrótce zajdzie bitwa wielka na tej linii.

Nowy Jork, 3. kwietnia. Separatyści mieli ściągnąć wszystkie swoje siły zbrojne z wybrzeża Georgias a działa wysłać do Sawanny. Fort Pulawskiego obsaczyły zupełnie wojska rządowe i przecięły komunikacyę jego z Sawanną. Codziennie oczekiwano poddania się fortu, który ma tylko 500 ludzi załogi a zagrożony

jest bombardowaniem. Sawanna i wszystkie przystępy do niej są mocno obwarowane, a w mieście ma być 20 do 50 tysięcy załogi separatystów.

W senacie przyjęta została 32 głosami przeciw 10 rezolucya względem zapomogi dla tych państw, które zechcą oswobodzić swoich niewolników. Głównie sprzeciwiali się temu reprezentanci stanów pogranicznych. Także bil względem zniesienia niewolnictwa w dystrykcie Kolumbii przejdzie zapewne w izbie reprezentantów znaczną większością głosów. — Nad rzeką Rappahannsek rozpoczął się w tej chwili silny ogień karabinowy.

Patrie otrzymała wiadomość z Ameryki, że stojące w Nowym Orleanie dwa pancerne statki separatystów zamierzają uderzyć na blokującą eskadrę unii na tamtejszych wodach.

Azya.

(Doniesienia z Persyi.) Z Teheranu piszą pod dniem 11. marca, iż Szach perski zaraz po upływie bairamu przez sześć miesięcy objeżdżać będzie prowincye. Na linii telegraficznej do Bagdadu druty niebawem położone będą; zamierzone jest także urządzenie telegrafu do Korasanu. Spółka kupców perskich zażądała koncesyi do budowy drogi żelaznej z Teheranu do Kum. Napad bandy Turkomanów na Medszid odparty został przez księcia Morada.

Afryka.

(Doniesienia z Maroku.) Madrycka korespondencya w *Pays* donosi, że Cesarz marokański wyrusza sam na czele swoich wojsk przeciw buntowniczym poddanym, którzy nie chcą płacić podatków, i wyznaczył za głowę każdego buntownika cenę trzech piastrów hiszpańskich.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, jakie były w drugiej połowie marca b. r. na targach w obwodzie czortkowskim, kołomyjskim, sandeckim, tarnopolskim, złoczowskim i żółkiewskim.

	Obwód: Czortków		Kołomyja		Sącz		Tarnopol		Złoczów		Żółkiew	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	3	84	4	3	5	40	4	24	4	57	4	62
„ żyta . . .	2	68	3	4	3	78	2	66	3	8	2	90
„ jęczmienia .	2	31	2	13	2	66	2	22	2	59	2	35
„ owsa . . .	1	61	1	43	1	44	1	32	1	48	1	35
„ hreczki . .	2	59	2	43	3	30	3	.	2	78	2	66
„ kukurudzy .	2	47	2	37	3	.	3	.	.	.	.	.
„ kartofli . .	.	80	1	12	1	11	1	10	1	30	1	17
Cetnar siana . . .	1	68	.	91	1	31	1	20	1	5	1	9
„ wełny	.	.	35	.	46	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza	42	66	.	.	25	34	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	9	13	6	30	6	12	12	.	6	67	6	12
„ „ miękkiego	6	83	4	.	4	55	9	.	4	81	4	53
Funt mięsa wołowego	.	$8\frac{1}{2}$	.	$11\frac{1}{3}$	.	$14\frac{1}{3}$	.	13	.	$12\frac{1}{3}$	.	$12\frac{1}{2}$
Mas okowity . . .	.	45	.	$59\frac{3}{8}$	1	18	.	50	.	57	.	52

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Ulaniecki Józef, z Bilicy. — Cywiński Miecz., z Telacza.

Hotel Langa: Delinowski Ant., adwokat krajowy, z Tarnopola.

Hotel angielski: Pienczakowski Stan., z Bielawy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22 kwietnia.

PP. Kęplicz Marc., do Artasowa. — Hr. Drohojewski Zygm., do Krukienicy. — Kaczkowski Michał, c. k. radzca sądu krajowego, do Sambora. — Piszek Fran., c. k. notaryusz, do Buska. — Skrzyński Wład., do Zagórzan. — Hr. Starzyński Boj., do Derewni. — Wojdkowski Adolf, do Żurawieczek. — Hr. Olizar Erazm, do Drohowyża. — Berezowski Hen., do Wodnik. — Bal Józef, do Tuligłów.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 19. i 20. kwietnia 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	325.51‴	+ 2.2	89 2	półn.-zach.	sł.	deszcz
2 god. po poł.	325.98	+ 7.0	73 8	„	„	pochmurno
10.god wiecz.	326 40	+ 5.0	92 3	„	„	„
Wieczór o godzinie 4tej deszcz i grad 5.‴51.						
7 god. zrana	326.10‴	+ 4 8	88.9	zachodni	sł.	deszcz
2 god. po poł.	325 69	+ 9 6	71 3	„	„	pochmurno
10.god. wiecz.	325 75	+ 7 8	88 6	„	„	„

Ilość deszczu 1‴72.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: **„Wąsy i Peruka“**, komedya w 3ch aktach Józefa Korzeniowskiego, i pierwszy występ gościnny baletniczek panien Maryi i Eweliny Buljowskich.

Jutro w teatrze niemieckim: **„Die Grille“**, obraz dramatyczny w 5 aktach.

Kurs lwowski.

Dnia 22 kwietnia.			gotówką zł.	c.	towarem zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.		6	19	6	26
Dukat cesarski .	„ „		6	21	6	28
Półimperyał zł. rosyjski	„ „		10	80	10	95
Rubel srebrny rosyjski	„ „		2	7	2	10
Talar pruski	„ „		1	97	2	1
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „			—		—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.		bez kuponów	79	55	80	25
„ „ „ m. k. za 100 zł.		bez kuponów	83	50	84	25
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika		bez kuponów	231	—	233	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne		bez kuponów	70	88	71	63
5% Pożyczka narodowa . .		bez kuponów	83	55	84	30

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 23. kwietnia

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 84 05. Metaliki po 5% za 100 zł. 70 20, po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—, Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 835. ; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 200 20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 133 20. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.28, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 132 35.

KRONIKA.

(Pożar.) Dnia 11go b. m. zgorzały w Justynówce, w obwodzie brzeżańskim, cztery osady włościańskie. Przyczyna pożaru niewiadoma.

(Rabunek.) Dnia 7go b. m. włamało się dwóch urlopników Andrzej S. i Piotr T. do pomieszkania g. k. plebana w Stradczu, w obwodzie lwowskim, skradli mu rozmaita rzeczy, a potem za pomocą zabranego u plebana klucza dostawszy się do cerkwi, skradli z niej oprócz innych rzeczy także skarbonkę z kwotą 35 do 40 zł. w. a. Pojmanych złoczyńców odstawiła już c. k. żandarmerya do przynależnej władzy wojskowej.

(Ludność Królestwa Pruskieg.) podług obliczenia z dnia 3. grudnia 1861 roku wynosi 18,496.000 czyli okrągło $18\frac{1}{2}$ milionów ludzi. Od r. 1858 zwiększyła się ludność o 757.545, zatem o 4,27 procent; — od r. 1816, w którym to czas e liczono 10 349 031 ludzi, o 79,0 procent. Rezultat ten jest w porównaniu ze stopniowem wzrastaniem ludności we Francyi i w Anglii nader pomyślnym.

Przy obliczeniu oddzielnie zestawiono liczby mieszkańców cywilnych i ludzi należących do stanu wojskowego. Pierwszych było w r. 1858 17,537.240, w r. zaś 1861 18,229.235, wzrost więc ludności cywilnej wynosi 691.991, czyli 3,99 procent; wojskowych zaś liczono w r. 1858 202.673; tak, iż liczba wojskowa zwiększona została o 65.550, czyli o 32,34 procent.

Rozłożona na pojedyncze prowincye wynosiła ilość mieszkańców w prowincyi pruskiej 2,868.522, w Wielkim Księstwie Poznańskiem 1,494.621, w Pomeranii 1,389 063, w Szląsku 3,390.804, w prowincyi Saskiej 1,975.932, w Westfalii 1,617,722, w prowincyi nadreńskiej 3,216 948, w Hohenzollern 64.661; załogi pruskie w Frankfurcie nad Menem, w Luxemburgu, w Moguncyi, w Rasztadzie 14.715. Okazuje się więc, że najludniejszą prowincyą jest Szląsk.

Wzrost ludności w pojedynczych prowincyach od r. 1858 jest bardzo różny: i tak w prowincyi pruskiej wynosi 4,52 procent, w Poznańskiem 5,47, w Pomeranii 4,57, w Szląsku 3 71, w Brandeburgii 5,73, w prowincyi Saskiej 3,75, w Westfalii 3,27, w prowincyi nadreńskiej 3,89, w Hohenzollern 0,55 procent.

(Rozszerzenie ksiąg pisma św. w Rosyi.) W r. 1859 wydrukowano w języku słowiańskim Nowy Testament w 24 000 egzemplarzy, które wystawiono na sprzedaż po 20 kop. za egzemplarz. Żądania jednak pod tym względem były tak wielkie, że w listopadzie 1859 rozporządzono powtórnie druk Nowego Testamentu także w ilości 24 000 egzemplarzy w języku słowiańskim. Wtedy również rozpoczęto druk Nowego Testamentu w języku słowiańskim i rosyjskim w 24 tysiącach, a tylko w rosyjskim w 36 tysiącach egzemplarzy.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.